

¹² G.E.Stedman // J. Phys. C. – 1976, v. 9, p. 535.

Atsiminimai rašyti 1975 m.

Versta iš anglų k.

Rankraštis (anglų k.) yra akad. A.Jucio memorialiniame kambaryje

SUSITIKIMAI VILNIUJE IR ČIKAGOJE

UGO FANO

Adolfo Jucio sukurta klestinti teorinės fizikos mokykla Vilniuje buvo žymus įvykis tiek mokslinė, tiek ir žmogiškąja prasme, tačiau dėl kalbos ir mokslinių ryšių sunkumų ji kurį laiką buvo mažai žinoma Vakaruose. Pirmasis šios mokyklos atsiradimo ženklas man buvo A.Jucio su J.Levinsonu ir V.Vanagu parašytos monografijos (jos vertimo) išleidimas anglų kalba, tačiau visos šios knygos svarbos tada dar nesuvokiau dėl neįprasto formalizmo ir simbolikos. Mokslinė ir žmogiškoji mokyklos reikšmė man paaiškėjo senu geru būdu – per tiesioginius įspūdžius mokslininko, apsilankiusio Vilniuje. Tas mokslininkas buvo dr. B.Wybourne'as (B.Vaibornas), kuris Vilnių pasiekė traukiniu iš Varšuvos, o paskui grįždamas aplankė Čikagoje mane. Jo išvada buvo aiški: aš privalau vykti į Vilnių ir pats viską pamatyti.

Todėl aš mielai priėmiau šiltą asmeninį pakvietimą ir įtraukiau Vilniaus aplankymą į savo kelionės, kurią rengė TSRS MA, programą. Giedrą birželio rytą aš atsukridau į Vilnių visiškai nesitikėdamas, jog pateksiu beveik į pačią pabaigą didelio tarptautinio simpoziumo, kuriame dalyvavo daug mano draugų. Profesorius A.Jucys, to simpoziumo šeimininkas, surado laiko pasitikti mane prie lėktuvo; pirmasis šiltas rankų paspaudimas – ir mes jauėjome kartu kaip seni draugai.

Viešnage buvo įdomi ir maloni: posėdžiai, ekskursijos po miestą ir apylinkes, bet, svarbiausia – pastangos suvokti mokyklos dvasią ilgų pasivaikščiojimų su jos nariais metu. Prisimenu, su koku entuziazmu Jucys savo „Pobeda“ vežiojo svečius rodydamas jiems Vilniaus apylinkes, ežerus, senas bažnyčias, antikvarines parduotuves ir pabaigoje – savo naująjį namą. Tai buvo nuostabios dienos.

Jo atsakomasis vizitas į Čikagą po Tarptautinės atomo fizikos konferencijos Boulderijoje irgi buvo įsimintinas. Mes surengėme seminarą, kuriame Jucys pademonstra-

vo, kiek giliau už kitus jis suvokė painias atomo mechanikos problemas. Tada jis aplankė ir Čikagos „mažąją Lietuvą“ – keletą tvarkingų miesto kvartalų, paskendusią vasaros vakaro sutemose. Iš pradžių Jucys ėjo susijaudinęs ir sutrikęs, nežinodamas, kaip čia sutiks atvykėlį iš tolimos tėvynės; paskui jis kreipėsi lietuviškai į šeimą, sėdėjusią verandoje, teiraudamasis apie žmogų, kurio ieškojo, ir netrukus su entuziazmu pradėjo eiti nuo šeimos prie šeimos. Susitikimas baigėsi pietumis mažame lietuvių restorane, kuriame mano šeima, kolegos ir aš tikriausiai niekada nebūtume apsılankę, jeigu ne Jucio atvykimas.

Profesorius A.Jucys ir jo darbai bus atmenami labai ilgai.

1975 11 24

Versta iš anglų k..

Rankraštis (anglų k.) yra akad. A.Jucio memorialiniame kambaryje

PROFESORIUS ADOLFAS JUCYS VATERLU UNIVERSITETE

CHARLOTTE FROESE FISCHER

Man teko didelė laimė ir buvo labai malonu asmeniškai susipažinti su profesoriumi Adolfu Juciu. Aš apgailestauju, kad mūsų pirmasis susitikimas įvyko likus vos dviem mėnesiams iki jo staigios mirties. Profesorius buvo pakviestas mėnesiui į Vaterlu universiteto Matematikos fakulteto Kvantinės teorijos grupę. 1973 m. gruodžio 4 d. gavome telegramą, kuria pranešta, kad jis atvyks į Monrealį savaite vėliau. Iš ten jis turėjo atskristi į Torontą, ir mūsų grupė ruošėsi jį sutikti oro uoste. Deja, mūsų pranešimas profesoriaus Jucio nepasiekė, todėl oro uoste mes jo nesuradome. Aš maniau, jog jis užtruko Monrealyje. Tačiau kitą rytą profesorius jau laukė manęs universitete, gebėjęs ir be mūsų pagalbos sėkmingai įsikurti. Nustebau, kad jis po tokios ilgų ir sunkios kelionės nekantravo iškart pradėti mokslines diskusijas.

Profesorius Jucys domėjosi daugeliu mokslo sričių. Jis aplankė Fizikos skyrių, biblioteką, Skaičiavimo centrą. Jį ypač domino displėjų sistemos, kurios, jo nuomo-